

FRA pressiteade
Viin, 12. oktoober 2017

Paljud puuetega inimesed ei ole iseseisvad

Euroopa Liidus elavad paljud puuetega inimesed ikka veel hooldeasutustes. Nii võivad nad jääda kõrvale täisväärtuslikust iseseisvast elust ja nende elamistingimused on seega halvemad kui puueteta inimestel. Seepärast on vaja süstemaatiliselt muuta viisi, kuidas korraldatakse ja rahastatakse puuetega inimeste toetamist, leitakse uutes Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) aruannetes. Nendes vaadeldakse, mida puuetega inimesed Euroopa Liidult ja liikmesriikidelt õigupoolest vajavad, et elada kogukonna toel iseseisvalt, liikuda ühistranspordiga või käia poes.

„Liiga sageli on puuetega inimesed valikuvõimalusteta ja nad ei saa oma elu ise korraldada,“ märkis FRA direktor [Michael O’Flaherty](#). *„Euroopa Liit ja liikmesriigid on kohustatud tagama inimestele õiguse elada iseseisvat elu, kuid tegelikkus on sageli teistsugune. Need aruanded näitavad poliitikakujundajatele, kuidas seda õigust saab ka täiel määral tagada kogu Euroopa Liidus.“*

FRA aruannetes teemal **„Üleminek hooldeasutustest kogukonnapõhisele hooldusele“** käsitletakse sellise iseseisva ja kogukonna toel elamise õiguse eri aspekte. Selline õigus on sätestatud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis. FRA aruanded keskenduvad järgmistele teemadele: [üleminekukavad ja -kohustused](#), [rahastus](#) ning [mõju puuetega inimestele](#).

Aruannetes kirjeldatakse mitme liikmesriigi hooldeasutustest kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku strateegiat ja kohustusi tagada iseseisev elu kõigile puuetega inimestele. Ka Euroopa Liidu struktuurifondide toetuste saamisel on eeldusekshooldeasutustest kogukonnapõhisele hooldusele üleminek kui oluline tingimus. Kahjuks ei ole strateegiad aga sageli piisavalt rahastatud, neil puudub selge ajakava ning täpsed eesmärgid ning need ei kaasa ka piisavalt puuetega inimeste ühendusi. Sellised puudused takistavad otseselt arengut. Lisaks rahastavad paljud liikmesriigid pigem ikka hooldeasutusi.

Lisaks sellele, et paljude riiklike ja kohalike tugiasutuste tegevus on pahatihti koordineerimata, on puuetega (ja eelkõige raske puudega) inimeste elamistingimused tavaliselt halvemad kui puueteta inimestel. Sageli tekitab see inimestes kõrvalejätuse tunde ega võimalda neil oma elu ise korraldada.

Niisiis on vaja selgeid ja piisavalt rahastatud ning selgelt määratletud ülesannetega tegevuskavasid, mis toetaksid hooldeasutuste sulgemist ja võimaldaksid elada kogukonna toel, näiteks pakkudes mitmesuguseid kvaliteetseid isikuabi võimalusi. Hooldeasutustest lahkuvate puuetega inimeste jaoks peab olemas olema piisav ja asjakohane kogukonnatugi. Tingimata on vaja tagada juurdepääs igapäevateenustele, näiteks transpordile, tervishoiule ja haridusele. Väga oluline on kaasata puuetega inimesi ja nende esindusühinguid ka otsustusprotsessidesse ja tegevuste jälgimisse. See kõik aitab tagada, et puuetega inimesed saaksid täiel määral kasutada oma õigust elada iseseisvalt.

Lisateave: media@fra.europa.eu / tel +43 1 580 30 642.

Märkused toimetajatele

FRA on Euroopa Liidu sõltumatu asutus, mis pakub ELile ja liikmesriikidele abi ja eriteadmisi põhiõiguste valdkonnas. Puuetega inimestega seotud FRA tegevuse lisateave on meie [veebilehel](#).